

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Příspěvkové organizace

Předkládá: Dominik Novotný

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Dominik NOVOTNÝ**
Osobní číslo: **R19B0097P**
Studijní program: **B6804 Právní specializace**
Studijní obor: **Veřejná správa**
Téma práce: **Příspěvková organizace**
Zadávací katedra: **Katedra veřejné správy**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Příspěvkové organizace v ČR
3. Financování příspěvkových organizací a jejich hospodaření
4. Neziskový sektor
5. Konkrétní příspěvková organizace (nejspíše ZŠ Ušovice ML)
6. Závěr

Rozsah bakalářské práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

1. BOUKAL, Petr a Hana VÁVROVÁ. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1293-8.
2. KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing, 2018. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3075-2.
3. ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2017. Manažer. ISBN 978-80-271-0249-5.
4. MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, Danuše PROKÚPKOVÁ a Zdeněk MORÁVEK. *Příspěvkové organizace Praha: ASPI, 2012. Meritum (ASPI)*. ISBN 978-80-7357-736-0
5. MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla; TĚGL, Petr. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací územního samosprávného celku 2011*. 2. akt. vyd. Olomouc: ANAG, 2011, 189 s. str. 6-7. ISBN 978-80-7263-664-8.
6. REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-8692925-5.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Tomáš Louda, CSc.**
Katedra veřejné správy

Datum zadání bakalářské práce: **29. března 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2022**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci na téma „Příspěvková organizace“ zpracoval samostatně a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

V Plzni dne:

.....

podpis

Poděkování

Děkuji panu doktoru Tomáši Loudovi za odborné vedení mé práce, dobré rady a vstřícnost a ochotu při konzultacích během vypracovávání mé bakalářské práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zaměřuje na příspěvkové organizace v České republice a jejich fungování, jejich zřizovatele (organizační složky státu, obce a kraje), Dělení příspěvkových organizací a jejich vznik a legislativu příspěvkových organizací. Dále se zaměřuje na financování příspěvkových organizací a jejich hospodaření a majetek. Třetí kapitola této bakalářské práce se zaměřuje na neziskový sektor a jeho dělení. V poslední kapitole se zaměříme na konkrétní příspěvkovou organizaci MŠ Úšovice v Mariánských Lázních.

Klíčová slova:

Příspěvkové organizace, hospodaření příspěvkových, financování příspěvkových organizací, neziskový sektor, MŠ Úšovice

Annotation

This bachelor thesis focuses on contributory organizations in the Czech Republic and their functioning, their founders (organizational units of the state, municipalities and regions), the division of contributory organizations and their origin and legislation of contributory organizations. It also focuses on the financing of contributory organizations, their management and assets. The third chapter of this bachelor thesis focuses on the non-profit sector and its division. In the last chapter we will focus on a specific contributory organization of the Úšovice Kindergarten in Mariánské Lázně.

Keywords:

Contributory organizations, management of contributory organizations, financing of contributory organizations, non - profit sector, MŠ Úšovice

Obsah

Úvod.....	10
1 Příspěvkové organizace v České republice.....	11
1.1 Organizační složky státu a územně samosprávných celků	11
1.1.1 Vznik, změny a zrušení organizační složky státu	13
1.1.2 Organizační složka samosprávného celku.....	13
1.2 Veřejnoprávní korporace	13
1.3 Rozdělení příspěvkových organizací.....	14
1.3.1 Příspěvkové organizace zřízené státem	14
1.3.1.1 Vznik a zrušení příspěvkové organizace zřízené státem	15
1.3.2 Příspěvkové organizace zřízené územně samosprávným celkem.....	16
1.3.2.1 Vznik a zrušení Příspěvkových organizací územně samosprávného celku	17
1.4 Legislativa upravující příspěvkové organizace v ČR.....	19
1.4.1 Legislativa týkající se příspěvkových organizací územně samosprávných celků	21
2 Financování příspěvkových organizací a jejich hospodaření.....	22
2.1 Financování příspěvkové organizace.....	22
2.1.1 Prostředky získané z hlavní činnosti.....	22
2.1.2 Prostředky přijaté z rozpočtu zřizovatele	22
2.1.3 Prostředky získané z vlastních fondů	23
2.1.3.1 Rezervní fond.....	23
2.1.3.2 Fond reprodukce majetku/ investiční fond	24
2.1.3.3 Fond odměn.....	25
2.1.3.4 Fond kulturních a sociálních potřeb	25
2.1.4 Prostředky získané vedlejší činností	26
2.1.5 Peněžité dary získané od fyzický a právnických osob	26
2.1.6 Peněžní prostředky poskytnuty ze zahraničí	26
2.1.7 Peněžní prostředky poskytnuty ze státních fondů.....	26
2.1.8 Návrtná finanční pomoc.....	27
2.1.9 Odvod z odpisů.....	27

2.2 Hospodaření příspěvkové organizace	27
2.2.1 Vedlejší činnost	29
2.2.2 Hospodářský výsledek.....	29
2.2.3 Kontrola Hospodaření příspěvkové organizace.....	30
3 Neziskový sektor	31
3.1 Historie neziskového sektoru v ČR.....	32
3.2 Legislativní úprava neziskového sektoru	33
3.3 Typy neziskových organizací.....	34
3.3.1 Ústavy	34
3.3.2 Obecně prospěšné společnosti	34
3.3.3 Fundace	34
3.3.4 Spolky	35
3.3.5 Politické strany a politická hnutí	35
3.3.6 Veřejné výzkumné instituce.....	35
3.3.7 Školské právnické osoby	36
3.3.8 Náboženské společnosti a registrované církve	36
3.3.9 Honební společenstva	37
3.4 Rozdělení neziskového sektoru.....	37
3.4.1 Veřejný sektor.....	38
3.4.2 Soukromý sektor.....	38
3.5 Majetek.....	38
3.3.2 Majetek územně samosprávných celků	40
3.3.3 Vlastní majetek	41
3.3.3.1 Organizační složky státu a jimi zřízené příspěvkové organizace	41
3.3.3.2 Územní samosprávné celky.....	41
3.3.3.3 Příspěvkové organizace zřízené územně samosprávnými celky	41
3.3.3.4 Ostatní neziskové organizace.....	41
4 Příspěvková organizace 7. mateřská škola Mariánské Lázně.....	42
4.1 Informace o příspěvkové organizaci.....	42
4.2 Činnost příspěvkové organizace.....	43
4.3 Hospodaření a financování příspěvkové organizace	43

4.3.1 Fondy	45
Závěr	46
Resumé	47
Summary	47
Seznam použitých zdrojů	48
Seznam použité literatury	48
Seznam internetových zdrojů	49
Seznam použitých právních předpisů	49

Úvod

Cílem této bakalářské práce je základní seznámení čtenáře s fungováním příspěvkových organizací. Za příspěvkové organizace označujeme právnické osoby, které směřují svou činnost k uspokojování veřejného zájmu. Zřizovatelé příspěvkových organizací jsou obce nebo kraje (územně samosprávné celky) nebo organizační složky státu (ministerstva).

V úvodní části budeme diskutovat o příspěvkových organizacích v České republice. Probereme, dělení příspěvkových organizací na státní a zřízené územně samosprávnými celky a jejich vznik, zánik a změny. Povíme si i o právních formách zřizovatelů příspěvkových organizací. V poslední řadě si popíšeme legislativu týkající se příspěvkových organizací. Ve druhé kapitole budeme rozebírat financování příspěvkových organizací a jejich hospodaření. Ve druhé kapitole si popíšeme zdroje financování příspěvkových organizací a jejich hospodaření, definujeme si, co je to hospodářský výsledek a kontrola nad činností příspěvkové organizace. Ve třetí kapitole si rozebereme neziskový sektor jako celek. Rozebereme si základní informace o jednotlivých typech neziskových organizací. Prodiskutujeme jeho dělení na soukromý a veřejný neziskový sektor, prodiskutujeme i majetek neziskového sektoru. A legislativní úpravu neziskového sektoru.

V praktické části se zaměříme na konkrétní příspěvkovou organizaci. Bude se jednat o Mateřskou školu Úšovice. Tato mateřská škola se nachází v Mariánských Lázních. Povíme si co je předmětem její hlavní činnosti, povíme si něco o financování, hospodaření a fondech této příspěvkové organizace.

1 Příspěvkové organizace v České republice

Jsou součástí neziskového sektoru a jsou zřizovány pro plnění úkolů veřejného zájmu. Jedná se o právnické osoby veřejného práva, konkrétněji o veřejnoprávní neziskové organizace. Postavení příspěvkových organizací je vymezeno v **zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů** a v **zákoně č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů**. Dělíme je buďto na příspěvkové organizace zřízené státem (organizační složkou státu), nebo zřízené územně samosprávným celkem. Vzhledem k rozsahu, organizovanosti, struktuře a složitosti fungování příspěvkových organizací mají příspěvkové organizace, na rozdíl od organizačních složek státu, právní subjektivitu. To znamená, že se jedná o právnické osoby a jedná se o samostatnou účetní jednotku. Příspěvkové organizace jsou v České republice poměrně velmi časté. Je to díky tomu, že příspěvkové organizace vykonávají například činnost škol a školských zařízení, muzeí nebo nemocnic.¹

Příspěvkové organizace si musí počínat tak, aby plnila jí přidělené úkoly, a to nejehospodárnějším způsobem a dodržovala finanční vztahy, které má ke státnímu rozpočtu. Prostředky, se kterými pracuje, mohou být použity pouze k účelům, ke kterým jsou určeny. Vzhledem k tomu, že příspěvkové organizace jsou zřizovány buďto organizační složkou nebo veřejnoprávními korporacemi (obcemi a kraji), budeme následující dvě kapitoly věnovat těmto typům právních forem.²

1.1 Organizační složky státu a územně samosprávných celků

Organizační složka státu není narozdíl od příspěvkové organizace právnickou osobou. To znamená, že její jednání je bráno jako jednání státu. Byly založeny na základě **zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích**, ve znění pozdějších předpisů a podle **zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**, ve zněních pozdějších předpisů. Jejich hospodaření upravuje **zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)**, ve zněních pozdějších předpisů. Státní organizační složky jsou brány jako účetní jednotky v souladu se zákonem o účetnictví. Organizační složky podle **Čl. 79 odst. 1 Ústavy**

¹ KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost. Praha: Grada Publishing, 2018. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3075-2. str. 27

² MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace 11. vydání, Olomouc: Anag, spol. s.r.o., 2011, ISBN 978-80-7263-675-4, str 39

České republiky ministerstva a jiné správní orgány. Ke své činnosti využívají prostředky státního rozpočtu. jejich příjmy a výdaje jsou příjmy a výdaje státního rozpočtu a nemůže mít jiné příjmy než příjmy uvedené ve zřizovací listině. „*Platí, že rozpočet každé organizační složky může zahrnovat pouze příjmy a výdaje související s činnostmi vymezenými ve zřizovací listině, popřípadě stanovenými ji zákonem, kterým byla zřízena.*“³ Pro její hospodaření mohou být využity i mimorozpočtové prostředky jako jsou: prostředky fondů organizační jednotky, peněžité dary a zisk z hospodářské činnosti. Využití těchto zdrojů musí být rozpočtováno. Organizačních složek státu je celkem 113. Jedná se o ministerstva, správní úřady, kontrolní úřady, ústavy, Vězeňská služba, inspekce, různé instituty policejní školy, krajská policejní ředitelství nebo například krajské hasičské sbory. Nebudeme si zde jmenovat všechny z důvodu jejich velkého množství.

Vedoucí organizační složky vykonává právní úkony jménem státu. Tyto pravomoci může dále delegovat jiným vedoucím zaměstnancům. Organizace se o svěřený majetek pečuje a zajišťuje jeho údržbu a snaží se o zlepšení stavu majetku a jeho rozmnožení. Majetek využívá hospodárně a účelně k plnění funkcí státu a k vykonávání své přidělené činnosti a nesmí majetek znehodnocovat a poškozovat. V případě, že organizační složka shledá některý ze svého majetku dále nepotřebným, nejdříve ho nabídne jiné organizační složce a až poté ho může nabídnout k prodeji. Organizační složka musí také hlídat, aby její dlužníci plnili své závazky včas a hlídat si, aby nedošlo k promlčení nebo zániku jejich prav. Dále může vyžadovat od dlužníku úroky z prodlení. Organizační složky nemohou poskytovat ani přijímat úvěry až na poskytnutí půjček z fondu kulturních a sociálních potřeb. Dále nemohou vystavovat nebo přijímat směnky⁴

Před účinností zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích byly organizační složky takzvané rozpočtové organizace, které měli vlastní právní subjektivitu a hospodařili s majetkem státu. Na rozdíl od státního podniku nemá povinnost vytvářet zisk.⁵

³ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace 11. vydání, str 35

⁴ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace 11. vydání, str 32-36

⁵ *Příspěvkové organizace* [online], poslední aktualizace 8. dubna 2019 v 19:09 [cit. 9. 3. 2022], Wikipedie. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/P%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bvkov%C3%A1_organizace>

1.1.1 Vznik, změny a zrušení organizační složky státu

Organizační složku státu může zákonem a se souhlasem Ministerstva financí zřídit jakékoli ministerstvo, které bude její zřizovatel. „*Dokladem osvědčujícím zřízení organizační složky je rozhodnutí zřizovatele ve formě opatření, jehož součástí je zřizovací listina. Zřizovatel může rozhodnout opatřením o změně zřizovací listiny a s tím souvisejících změnách v předmětu činnosti, organizačním uspořádáním, rozsahu majetku.*“⁶ V případě, že má dojít k převodu organizační složky nebo její části pod jinou, může k takové změně dojít pouze v rámci jednoho zřizovatele. Zrušit organizační složku může také pouze zřizovatel a výkon práv a závazku přechází na zřizovatele nebo jinou organizační složku. Vznik, změny nebo zánik organizačních složek se oznamuje v Ústředním věstníku České republiky.⁷

1.1.2 Organizační složka samosprávného celku

Vzniká rozhodnutím zastupitelstva a hospodaří jménem zřizovatele. Je založena zřizovací listinou, která vymezuje majetek přidělený organizační složce zřizovatelem. Není brána jako účetní jednotka, ale musí vést v rozsahu rozpočtové skladby odděleně účetnictví o svých příjmech a výdajích a příjmech a výdajích týkající se výhradně obce, který obec přebírá. Rozpočet organizační složky územně samosprávného celku je součástí rozpočtu zřizovatele. Zaměstnavatel je zároveň zřizovatel a určuje vedoucího organizační složky a jeho práva a povinnosti.⁸

1.2 Veřejnoprávní korporace

Jedná se o korporace, což je sdružení osob, které však vystupuje jako jedna právnická osoba. Veřejnoprávním korporacím byla, na základě zákona, svěřena pravomoc plnit určité úkoly ve veřejné správě. Může tedy uzavírat smlouvy, vlastnit a hospodařit se svým majetkem nebo uzavírat veřejnoprávní smlouvy. Cílem veřejnoprávních korporací je starat se o potřeby občanů a rozvoj území, na kterém veřejnoprávní korporace působí. Ve veřejnoprávních korporacích se uplatňuje takzvaný členský princip a každý člen se podílí na činnosti této korporace.

⁶ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace* 11. vydání, str 34

⁷ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace* 11. vydání, str- 33-34

⁸ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace* 11. vydání, str 35-36

Veřejnoprávní korporace jsou však omezeny na subjektivitě a zákon jim tuto subjektivitu přiznává pouze v rozsahu, který je pro plnění dané funkce potřeba.⁹

Veřejnoprávní korporace lze podle jejich základu dělit do tří kategorií. První jsou územní veřejnoprávní korporace. Členové této korporace mají bydliště nebo sídlo na území této korporace. Jedná se zpravidla o obce a kraje, ale lze tak chápat sám stát. Druhá kategorie jsou osobní veřejnoprávní korporace. Jedná se například o profesní komory, jako je například advokátní nebo lékařská komora, ale i o vysoké školy. Členové těchto veřejnoprávních korporací musí mít nějaké určité vlastnosti nebo příslušnost k určité profesi. Poslední kategorie jsou věcné nebo také reálné veřejnoprávní korporace. V tomto případě se jedná o vlastníky určité věci nebo obstarávání společných záležitostí. Jedná se například o svazek obcí, který je dobrovolně tvořen obcemi za účelem spolupráce, ochrany nebo prosazování společných zájmů.¹⁰

1.3 Rozdělení příspěvkových organizací

Jak jsme již zmínili, příspěvkové organizace lze dělit podle toho, zda byli zřízené organizační složkou státu nebo samosprávným celkem. Organizace zřízené územně samosprávným celkem se dělí na příspěvkové organizace krajů a příspěvkové organizace obcí.

1.3.1 Příspěvkové organizace zřízené státem

Příspěvkové organizace disponují vlastní právní subjektivitou a jedná se o právnické osoby. Tento typ příspěvkových organizací většinou nese označení jako státní organizace, jejichž funkce jsou poskytování určených služeb obyvatelům. Zřízení a hlavní činnost příspěvkové organizace zřízené státem je definována zřizovací listinou nebo zvláštním zákonem. Tato činnost může být prováděna za úplatu. Mezi státní příspěvkové organizace patří například fakultní nemocnice, psychiatrické léčebny, diagnostické ústavy, zvláštní školy nebo i dětské domovy, a jiné. Příspěvkové organizace hospodaří s prostředky obdrženy ze státního rozpočtu v rámci finančních vztahů. Tyto vztahy určuje zřizovatel. Kromě toho může hospodařit s peněžními prostředky svých fondů, prostředky, které získala jinou činností a

⁹ HENDRYCH, Dušan, Správní právo, 7. vydání, Praha: C.H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-049-2 str. 108-109

¹⁰ HENDRYCH, Dušan, Správní právo, 7. vydání, str. 108-109

prostředky, které jí byly poskytnuty nebo darovány. O těchto prostředcích se povíme v kapitole Financování příspěvkových organizací a jejich hospodaření.¹¹

Kromě své hlavní činnosti mohou příspěvkové organizace i činnost vedlejší neboli hospodářské. V rámci své hlavní činnosti poskytuje příspěvková organizace služby, ke kterým byla předurčena. Hlavní činnost této organizace nemůže být narušena její hospodářskou činností. Hospodaření organizace je určováno jejím rozpočtem, který je sestavován vyrovnaně. Vedlejší činnost se proto sleduje odděleně od činnosti hlavní. V případě, že příspěvková organizace není schopna zabezpečovat svou činnost, musí být tato činnost zabezpečována organizační složkou státu, která příspěvkovou organizaci zřídila.¹²

1.3.1.1 Vznik a zrušení příspěvkové organizace zřízené státem

Příspěvková organizace zřízená státem může být podle § 54 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb. zřízena, změněna nebo zrušena pouze za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem. zřizovatel musí vydat zřizovací listinu. Zřizovací listina musí mít zákonně stanovené náležitosti. Náležitosti této zřizovací listiny jsou: název zřizovatele, název organizace, identifikační číslo organizace, vymezení majetku, se kterým může organizace hospodařit, předmět a účel činnosti a statutární orgány příspěvkové organizace. Je nutné podotknout, že příspěvkové organizace zřizované státem, nejsou zřizované přímo státem, ale jeho organizačními složkami. Evidenci příspěvkových organizací vede příslušná organizační složka státu.¹³

Nově založené příspěvkové organizace musí vydat statut, který musí zřizovatel schválit. Dále pak vydává pravidla hospodaření, organizační a odpisový řád, pravidla pro oběh účetních dokladů a jiné vnitřní předpisy.¹⁴

¹¹ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace 11. vydání, str- 36-39

¹²¹²KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost. Str. 27 Praha: Grada Publishing, 2018. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3075-2. str. 27

¹³ HAVLAN, Petr. Majetek státu v platné právní úpravě. 3. aktualiz. a podstatně dopl. vyd. Praha: Linde, 2010.

ISBN 978-80-7201-796-6, str. 68

¹⁴ REKTOŘÍK, Jaroslav. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, ISBN 978-80-86929-25-5. str. 58.

O zrušení příspěvkové organizace rozhoduje, pokud zvláštní zákon nestanovuje jiné podmínky, organizační složka státu, která organizaci zřídila. Příspěvkové organizace zřízené státem mohou být zřizovatelem zrušeny například z důvodu zhoršení hospodářského výsledku organizace, který není uhrazen, anebo nedošlo k jeho zlepšení oproti minulému hospodářskému výsledku.¹⁵

1.3.2 Příspěvkové organizace zřízené územně samosprávným celkem

Rozlišujeme příspěvkové organizace zřízené krajem jako vyšším územně samosprávným celkem nebo obcí jako základním územně samosprávným celkem. Do této samosprávy může stát zasáhnout pouze ze zákonných důvodů. Stejně jako příspěvkové organizace zřízené státem mají svou vlastní právní subjektivitu. Vzhledem k tomu, že je jejich činnost nezisková jsou závislé na rozpočtu zřizovatele. Jak je uvedeno **§28 odst. 1 zákona č. 250/2000Sb**, hlavní zdroj prostředků pro hospodaření je majetek, který jim byl svěřen od zřizovatele, a to v mezích určených zřizovací listinou. Dále jsou to prostředky získané vlastní činností, prostředky svých fondů, prostředky Národního fondu a dary od fyzických i právnických osob. Pokud příspěvková organizace vykonává hospodářskou činnost, její vytvořený zisk lze využívat pouze pro plnění činnosti hlavní. Příspěvkové organizace mohou vykonávat svou činnost pouze v rámci samostatné působnosti územně samosprávného celku, kteří je zřídili.¹⁶

Stejně jako státní příspěvkové organizace i tyto organizace jsou zřízeny, aby poskytovali služby občanům obce nebo kraje. Jedná se například o základní školy, mateřské školy, krajské knihovny, ale i obecní knihovny. Rozhodnutí, zda je příspěvková organizace potřebná rozhodne zastupitelstvo, které ji i zřídí. Vzhledem k tomu, že se jedná o organizace, které jsou neziskové, takže jejich vlastní příjmy jsou buď rovny nebo menší než náklady, je nutné, aby dostávali pravidelný příspěvek na provoz od svého zřizovatele. Tento příspěvek slouží k dorovnání nákladů organizace spojené s výkonem její hlavní činnosti. Zastupitelstvo tedy rozhoduje jak o majetku, který organizaci svěří, ale i využití finančních prostředků z rozpočtu územně samosprávného celku.¹⁷

¹⁵ z. č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech státu, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶ KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost. Str. 27

¹⁷ MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, Danuše PROKŮPKOVÁ a Zdeněk MORÁVEK. Příspěvkové organizace Praha: ASPI, 2012. Meritum (ASPI), ISBN 978-80-7357-736-0., str. 29

Za subjekty příspěvkové organizace lze označit zřizovatele, tedy obec nebo kraj, který organizaci zřídil. Dále je to statutární orgán, který je odpovědný za výkon nařízené činnosti. Většinou se jedná o ředitele, který je do své funkce jmenován. Statutární orgán vydává vnitřní předpisy organizace. Jedná se o pracovní řád a organizační řád. Statutární orgán je dle **§303 odst. 1 zákona č. 262/2006 Zákoník práce** povinni pracovní řád vydat. Pracovní řád. Není zákonná povinnost vydat organizační řád, ale lze říci, že je to potřebné. Organizační řád by měl řešit organizační strukturu, vztahy podřízenosti a definovat formu spolupráce jednotlivých složek.¹⁸

Poslední třetí subjekt jsou zaměstnanci příspěvkové organizace. „*Zařazení zaměstnanců příspěvkových organizací se děje podle zákona č. 262/2006 Zákoník práce, stejně jako určení platu. Podle příslušných paragrafů zákoníku práce platí pro zaměstnavatele určené v §109 odst. 3 Zákoníku práce a dle nařízení vlády, o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách.*“ Jako zaměstnavatel je v tomto případě považován ředitel organizace.¹⁹

1.3.2.1 Vznik a zrušení Příspěvkových organizací územně samosprávného celku

Tyto Příspěvkové organizace vznikají na základě rozhodnutí zřizovatele, který je v tomto případě zastupitelstvo. V případě obecních organizací se jedná o zastupitelstvo obce v případě krajských se jedná o zastupitelstvo kraje. Zřizovatel může v některých případech dovolit organizaci vykonávat hospodářskou (doplňkovou) činnost.²⁰

Oprávnění zřizovat příspěvkové organizace je ukotveno v **zákoně č. 128/2000 Sb., zákon o obcích**. Konkrétně v § 84 odst. 2 d) v případě obcí a v případě krajů je to **zákon č. 129/2000 Sb., zákon o krajích**. V tomto zákoně pravomoc pro zřizování a rušení nalezneme v § 35 odst. 2 i).^{21,22}

Stejně jako v případě příspěvkových organizací zřízených státem i tyto příspěvkové organizace musí být zřízené zřizovací listinou. Zřizovací listina příspěvkové organizace zřízené územně samosprávným celkem musí obsahovat náležitosti, které jsou vypsány v § 27 odst. 2 **z. č. 250/2000**. Její název nesmí být zaměnitelný a musí z něho být jasno, jakou činnost organizace

¹⁸ MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, Danuše PROKŮPKOVÁ a Zdeněk MORÁVEK. Příspěvkové organizace Praha: ASPI, 2012. Meritum (ASPI), ISBN 978-80-7357-736-0., str. 39-41

¹⁹ MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, Danuše PROKŮPKOVÁ a Zdeněk MORÁVEK. Příspěvkové organizace, str. 42

²⁰ z.č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

²¹ z.č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

²² z.č. 129/2000 Sb., zákon o krajích

provádí. Měl by být snadno rozeznatelný od názvů ostatních organizací a pokud možno ne příliš dlouhý.

Zřizovací listina příspěvkové organizace musí obsahovat úplný název zřizovatele. V případě, že se jedná o obec, musí obsahovat i zařazení do okresu. Musí obsahovat název, identifikační číslo (musí být poskytnuté správcem registru právnických, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci. Zřizovací listina dále musí vymezovat hlavní účel organizace a předměty činnosti týkající se tohoto účelu, statutární orgány a jejich způsob vystupování jménem organizace. Dále zřizovací listina vymezí majetek zřizovatele, který je příspěvkové organizaci předán do svěřeni k hospodaření. Vymezí práva umožňující organizaci plnit s tímto majetkem účel, ke kterému byla zřízena. Uvádějí se práva a povinnosti ohledně efektivního a ekonomicky účelového využití majetku. Dále, že organizace musí ochraňovat, rozvíjet a zvelebovat tento majetek. Určují se podmínky po případnou investiční výstavbu a v případě, že je předmětem činnosti výroba a prodej zboží, určí se pravidla pro výrobu a prodej. Dále se vymezují práva a povinnosti spojená s pronajímáním svěřeného majetku, v případě, že organizace pronajímá svěřený majetek. Zřizovací listina vymezuje i výkon doplňkové činnosti, která musí navazovat na hlavní účel příspěvkové organizace. Vedlejší činnost zřizovatel povoluje z důvodu využití svých hospodářských možností a odbornosti zaměstnanců organizace. Vedlejší činnost nesmí zasahovat do výkonu hlavní činnosti organizace. Dále zřizovací listina může vymezovat dobu, po kterou je organizace zřízena. Může být zřízena i na dobu neurčitou.²³

Zřizovatel vede evidenci jeho příspěvkových organizací. Tato evidence musí obsahovat údaje jako jsou například: název příspěvkové organizace, datum vzniku, datum zániku, identifikační číslo organizace, adresu sídla organizace a podrobné informace o statutárním orgánu příspěvkové organizace.

Nově vzniklá příspěvková organizace je zapsána do obchodního rejstříku. Na rozdíl od jiných právních osob. Příspěvková organizace nevzniká dnem zápisu do tohoto rejstříku, ale dnem, který byl stanoven rozhodnutím zřizovatele organizace. Zřizovatel podává návrh na zápis do obchodního rejstříku.²⁴

²³ z.č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

²⁴ PETEROVÁ, Helena. Finanční hospodaření územních samosprávných celků. Praha. Vydání páté: Institut pro veřejnou správu Praha, 2016. 155 s. ISBN 978-80-86976-35-8, str. 37

Návrh na zapsání do rejstříku se skládá z rozhodnutí o zřízení příspěvkové organizace, zřizovací listiny, oprávnění k doplňkové činnosti, listinu osvědčující právní důvod užívání místností, v nichž je umístěno sídlo příspěvkové organizace (výpis z katastru nemovitostí, který nesmí být starší 3 měsíců, které slouží jako osvědčení vlastnického práva k prostorám. V případě, že zřizovatel není vlastníkem, tak souhlas vlastníka nebo vlastníků.), doklad o přidělení identifikačního čísla, kopie rozhodnutí správního úřadu vydaného podle zvláštního zákona s vyznačenou doložkou právní moci.²⁵

V případě, že se zastupitelstvo územně samosprávného celku rozhodne ke zrušení příspěvkové organizace. Všechny jí svěřené majetek, práva a povinnosti přechází na zřizovatele organizace. Zrušení organizace připadá ke dni, který stanovil zřizovatel v rámci rozhodnutí o zrušení organizace. Příspěvková organizace může také zaniknout uplynutím doby, na kterou byla zřízena.

1.4 Legislativa upravující příspěvkové organizace v ČR

V České republice určuje základní výčet legislativních předpisů týkající se hospodaření a finančních vztahů příspěvkových organizací zřízených státem **Zákon o rozpočtových pravidlech státu (č. 218/2000 Sb.)** konkrétněji se o příspěvkových organizacích pojednává v § 53 - § 63, které pojednávají o hospodaření. Dále jsou zde řešeny společná ustanovení pro hospodaření organizačních složek státu a příspěvkových organizací v § 64 a některé finanční vztahy organizačních složek státu a jejich příspěvkových organizací v § 66.²⁶

Další zákon určující právní postavení příspěvkových organizací je **Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (219/2000 Sb.)** Konkrétněji se o nich pojednává v § 54, § 55 (druhý odstavec tohoto paragrafu odkazuje na ustanovení § 46, § 47, § 48, § 49 odst. 1-4 a § 50 se slovy, že tyto ustanovení platí pro organizace obdobně) a 55 a). Dále se o nich pojednává v § 57.²⁷

²⁵ MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, Danuše PROKŮPKOVÁ a Zdeněk MORÁVEK. Příspěvkové organizace, str. 26

²⁶ z.č. 218/2000 Sb., Zákon o rozpočtových pravidlech

²⁷ z.č. 219/2000 Sb., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Pro shrnutí si zde uvedeme základní právní předpisy týkající se konkrétně příspěvkových organizací. Mezi tyto právní předpisy patří:

1. zákon č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech (rozpočtová pravidla)
2. zákon č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
3. zákon č. 320/2001 Sb. Zákon o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
4. zákon č. 477/2008 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
5. vyhláška č. 114/2002 Sb. Vyhláška Ministerstva financí o fondu kulturních a sociálních potřeb
6. vyhláška č. 403/2011 Sb., Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 410/2009 Sb. Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. Zákon o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění vyhlášky č. 435/2010 Sb.
7. zákony upravující daně

Příspěvkové organizace jsou ze zákona povinny, aby plnili jim svěřené úkoly co nejhospodárněji a musí si počínat tak, aby dodržovali určené finanční vztahy, které mají ke státnímu rozpočtu. Prostředky, kterými disponuje může využívat pouze k plnění hlavní činnosti, pokrytí opatření nutných k zabezpečení plynulého chodu a na pokrytí nutných potřeb příspěvkové organizace. Dále musí dbát na to, aby nebyl překročen rozpočet příslušného účetního období. V poslední řadě musí v případě, zhoršeného hospodářského výsledku učinit taková opatření, aby zajistila vyrovnaní tohoto výsledku.²⁸

²⁸ z. č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech

1.4.1 Legislativa týkající se příspěvkových organizací územně samosprávných celků

Zákon, který podrobně pojednává o příspěvkových organizacích územně samosprávných celků je **Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (č. 250/2000 Sb.)** V §23 definuje příspěvkové organizace jako jedny z možných druhů organizací, které mohou územně samosprávné celky zřídit. Dále je příspěvkovým organizacím věnována poměrně veliká část zákona od § 27 - § 37b. § 27 řeší zřizování, změny a rušení příspěvkových organizací. § 28 pojednává o finančním hospodaření příspěvkových organizací a § 28a o zveřejňování střednědobého výhledu rozpočtu a rozpočtu příspěvkových organizací. V části od § 29 až § 33 můžeme najít informace ohledně peněžních fondů příspěvkových organizací. Ve zbylých paragrafech se pojednává o stravování a stravovacích služeb příspěvkových organizací, úvěrech a půjčkách, nákupech na splátky, nakládání s cennými papíry a poskytování darů příspěvkovými organizacemi. V § 37a he zákaz zřizování právnických osob příspěvkovými organizacemi nebo v právnických osobách (zřízených za účelem podnikání) vlastnit majetkovou část.²⁹

Nutno zmínit, že možnost zřídit příspěvkovou organizaci obce ukládá **zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích v § 84** odst. 2 d). Krajům zřizovat příspěvkové organizace umožňuje **zákon č. 129/2000 Sb., Zákon o krajích** a to v § 35 odst. 2 i). Pravomoc zřizovat příspěvkové organizace je výhradně pravomocí zastupitelstev územně samosprávných celků. Zastupitelstva zřizují příspěvkové organizace v rámci samosprávy. Kterou územně samosprávným celkům přiznává **Ústava České republiky**. Konkrétněji v hlavě sedmé Čl. 100.

30 31 32

²⁹ z.č. 250/2000 Sb., Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

³⁰ z.č. 128 /2000 Sb., Zákon o obcích

³¹ z.č. 129/2000 Sb., Zákon o krajích

³² z.č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

2 Financování příspěvkových organizací a jejich hospodaření

V této kapitole budeme rozebírat možnosti a způsoby financování příspěvkových organizací a jejich hospodaření. Budeme diskutovat o majetku příspěvkových organizací, kontrola hospodaření příspěvkových organizací a výsledek hospodaření těchto organizací.

2.1 Financování příspěvkové organizace

Jak jsme již zmínili dříve. Příspěvkové organizace jsou financovány převážně z rozpočtu jejího zřizovatele. Za financování lze označit zajišťování potřebných finančních prostředků a nabývání potřebných statků, které zajistí chod hlavní činnosti příspěvkové organizace. Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz pro pokrytí nákladů příspěvkové organizace. Příspěvková organizace by si měla zajistit co nejvíce zdrojů financování a nebyť závislá pouze na jednom zdroji.

V případě, že příspěvkové organizace nevyčerpá všechny jí poskytnuté prostředky, může si v případě, že se jednalo o neúčelové dotace, převést tyto zůstatky na konci roku do rezervních fondů. V případě, že se jednalo o účelné dotace, musí příspěvková organizace využít tyto prostředky na jí stanovené účely. Z tohoto důvodu jsou účelné a neúčelné dotace sledovány odděleně.³³

2.1.1 Prostředky získané z hlavní činnosti

Jedná se o prostředky, které obdrží za poskytování služeb nebo statků během své hlavní činnosti. Tyto tisky však bývají menší, než jsou jejich náklady, proto označení nezisková organizace. Je proto nutné, aby od zřizovatele dostávali příspěvek na provoz.

2.1.2 Prostředky přijaté z rozpočtu zřizovatele

Z rozpočtu zřizovatele příspěvková organizace obdrží příspěvek na provoz. Tento příspěvek je určován rozpočtem příspěvkové organizace. Tento příspěvek slouží k pokrytí

³³ SVOBODOVÁ, Jaroslava. Abeceda účetnictví 2008: pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu. Olomouc: ANAG, 2008-. ISBN 978-80-7263-457-6. str. 244

rozdílu mezi zisky obdržené z hlavní činnosti a náklady na provoz příspěvkové organizace. V případě, že by rozpočet organizace vyšel kladně, což by znamenalo, že výnosy by byli vyšší než náklady, zřizovatel zkrátí příspěvek tak, aby byl rozpočet vyrovnaný, nebo je nařízen nerozpočtovaný odvod z provozu. V případě, že by výnosy z činnosti byly nižší, než se očekávalo, zřizovatel učiní nerozpočtované navýšení příspěvku na provoz.

2.1.3 Prostředky získané z vlastních fondů

Příspěvkové organizace podle § 29 zákona č. 250/2000 a § 56 zákona č. 218/2000 vytvářejí peněžní fondy, které mají napomáhat financování příspěvkové organizace. Pokud peněžní fond na konci roku skončí se zůstatkem, je tento zůstatek převeden do následujícího roku. Tento systém fondů je tvořen:

1. Rezervním fondem
2. Fondem investic
3. Fondem odměn
4. Fondem kulturních a sociálních potřeb

2.1.3.1 Rezervní fond

Tento fond se tvoří v případě zlepšeného hospodářského výsledku nebo z přijatých peněžitých darů a peněžních prostředků, které byly poskytnuty ze zahraničí. V případě příspěvkové organizace územně samosprávného celku je tento fond dotován pouze ze zlepšeného hospodářského výsledku a musí být schválen zřizovatelem.

V případě státní příspěvkové organizace slouží tento fond k úhradě zhoršeného hospodářského výsledku nebo úhradě sankcí, k doplňování fondu reprodukce majetku (pro územně samosprávný celek je název investiční fond) a k překlenutí časového nesouladu mezi výnosy a náklady. Využití rezervního fondu pro doplnění fondu reprodukce je potřeba souhlas zřizovatele.

V případě příspěvkové organizace územně samosprávného celku se rezervní fond využívá k rozvoji hlavní činnosti, k úhradě odvodů a penále, které byli organizaci uloženy za porušení rozpočtové kázně, časovému překlenutí případného dočasného rozdílu mezi výnosy a náklady a k úhradě ztráty z přechozího roku. Pokud chce organizace využít rezervní fond

k doplnění fondu investic, musí mít, stejně jako v případě státní příspěvkové organizace, schválení od zřizovatele.³⁴³⁵

2.1.3.2 Fond reprodukce majetku/ investiční fond

tento fond je určen k financování investičních potřeb. Zdroje tohoto fondu mohou být převedeny z rezervního fondu. Dále se jedná příspěvky od zřizovatele organizace sloužící na investice, dotace z fondů státu nebo jiných veřejných rozpočtů určených na investice, příjmy související s prodejem svěřeného dlouhodobého majetku (zřizovatel musí schválit prodej) a majetku, který má příspěvková organizace ve svém vlastnictví, prostředky, které jsou ve výši odpisů nehmotného a hmotného dlouhodobého majetku (odpisy jsou realizované podle odpisového plánu, který musí být schválen zřizovatelem), příspěvky od jiných subjektů a peněžité dary, které jsou určené a investičním účelům. Tento fond se využívá k úhradě investičních půjček a úvěrů, k odvodu do rozpočtu zřizovatele (v případě, že takový odvod byl nařízen) a k navýšení peněžních prostředků, které jsou určeny na financování oprav a údržby majetku, využívaného organizací pro svou činnost. Dále je tento fond využíván na pořizování a zhodnocování nehmotného a hmotného dlouhodobého majetku (výjimka je u drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku).

V případě státní příspěvkové organizace je tento fond nazýván fond reprodukce majetku. Fond reprodukce majetku je tvořen z přidělu ze zlepšeného hospodářského příspěvku, výnosů z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, z odpisů nehmotného a hmotného majetku, z prostředků, které byly poskytnuty ze zahraničí a byly určeny na pořízení a zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Dále je tvořen z darů a z výnosů veřejných sbírek, sloužící k pořizování a technickému zhodnocování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Dále je tvořen výnosy z prodeje nemovitého majetku, který organizace získala darem nebo děděním ve prospěch státu. Fond reprodukce majetku slouží k financování pořizování a zhodnocování dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, jako dodatečný zdroj financování oprav a udržování dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a krátkodobého majetku a na pořizování hmotného a nehmotného krátkodobého majetku. Dále slouží na úhrady úvěrů, které jsou vymezeny v **§ 62 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb.** V případě,

³⁴ Z. č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

³⁵ Z. č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

že dojde k převodu nemovitého majetku organizace na jinou příspěvkovou organizaci nebo organizační složku státu, může organizace vyčlenit část ve výši opravek vytvořených k nemovitému majetku z tohoto fondu.³⁶³⁷

2.1.3.3 Fond odměn

Fond odměn je tvořen prostředky, které organizace získá ze zlepšeného hospodářského výsledku. U příspěvkových organizací zřízených organizační složkou státu se tento fond využívá k úhradě případného překročení prostředků na platy. V případě příspěvkové organizace územně samosprávného celku je nutné, aby byl převod do tohoto fondu schválen zřizovatelem a využívá se k hrazení odměn pro zaměstnance.³⁸³⁹

2.1.3.4 Fond kulturních a sociálních potřeb

Do tohoto fondu planou prostředky přidělem na úkor nákladů příspěvkové organizace. Tento přiděl je určován podle celkového množství ročních nákladů, které byly zúčtované na platy a náhrady platů a na mzdy a náhrady mzdy. Dále je tvořen z objemu nákladů na odměny za pracovní pohotovost, jiné odměny a ostatní plnění za vykonanou práci. Je naplňován formou záloh. Výše těchto záloh musí být v souladu s přijatým rozpočtem organizace. Vyúčtování přidělu do tohoto fondu je provedeno v rámci účetní uzávěrky. Tento fond slouží k pokrytí sociálních, kulturních a dalších potřeb zaměstnanců organizace. Dále pro interní vědecké aspiranty, žáky středních odborných učilišť a důchodcům, kteří při odchodu do starobního nebo invalidního důchodu pracovali v dané příspěvkové organizaci, pro rodinné příslušníky zaměstnanců nebo jiné fyzické nebo právnické osoby.⁴⁰⁴¹

³⁶ Z. č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

³⁷ Z. č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

³⁸ Z. č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

³⁹ Z. č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁴⁰ Z. č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

⁴¹ Z. č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

2.1.4 Prostředky získané vedlejší činností

Zřizovatel musí příspěvkové organizaci povolit výkon vedlejší činnosti. Tento status je organizaci přiznán ve zřizovací listině. Tato činnost je vykonávána za účelem zisku, který poté slouží pro výkon hlavní činnosti. V případě, že je vedlejší činnost prodělečná měla by příspěvková organizace učinit změny, aby tuto skutečnost napravila, nebo vedlejší činnost ukončit. Na vedlejší činnost je nahlíženo separátně od činnosti hlavní.

2.1.5 Peněžité dary získané od fyzický a právnických osob

Peněžité dary příspěvkové organizaci musí být písemně schválen jejím zřizovatelem. Pokud zřizovatel schválí přijetí peněžitého daru, je tento dar darován na základě darovací smlouvy.

2.1.6 Peněžní prostředky poskytnuty ze zahraničí

Těmito prostředky se rozumí prostředky, které jsou poskytnuté na základě mezinárodních smluv (program švýcarsko-české spolupráce, finanční mechanismus Norska a Evropského hospodářského prostoru) a z rozpočtu Evropské unie. Dotace z Evropské unie obdrží organizační složka státu, která je dále rozdělí jí zřízeným příspěvkovým organizacím.

2.1.7 Peněžní prostředky poskytnuty ze státních fondů

Státní fondy rozlišujeme buďto na fondy s vazbou na státní rozpočet nebo na fondy s relativní nezávislostí na státním rozpočtu, fondy zdravotního pojištění nebo jiné pojistné a zajišťovací fondy. Státní fondy s vazbami na státní rozpočet jsou zřizovány jako právnické osoby. Úkol těchto právnických osob je finanční zabezpečení určených úkolů a hospodaření s prostředky fondu, které jsou určeny pro tuto činnost. Státní fond je zřizován zákonem a jeho zřízení a fungování upravuje Zákon o rozpočtových pravidlech.⁴²

⁴² Státní fondy. *Epravo.cz* [online]. Praha 1: EPRAVO.CZ, a.s, 2022 [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/statni-fondy-16092.html>

Mezi státní fondy České republiky patří:

1. Státní fond životního prostředí
2. Státní fond kultury České republiky
3. Státní fond dopravní infrastruktury
4. Státní fond podpory investic
5. Státní zemědělský intervenční fond
6. Státní fond kinematografie

2.1.8 Návrtná finanční pomoc

Návrtná finanční pomoc je příspěvek od zřizovatele příspěvkové organizace. Tento příspěvek může organizace dostat v případě, že skončí se zhoršeným hospodářským výsledkem a slouží k pokrytí nákladů. Návrtná finanční pomoc lze spíše označit za půjčku, protože se musí tato finanční pomoc vrátit do konce rozpočtového roku, v němž měl být zhoršený hospodářský příspěvek uhrazen.

2.1.9 Odvod z odpisů

Odvod z odpisů se využívá v případech, kdy chce zřizovatel buďto zrušit příspěvkovou organizaci, zřizovatel už dále nepočítá s rozvojem činnosti organizace a postupně omezuje její činnost nebo v případě, kdy objem odpisů převyšuje reálné potřeby organizace v oblasti reprodukce dlouhodobého majetku. Celkový objem odpisů však nesmí převyšovat celkový objem odpisů z nemovitého majetku. Nejedná se úplně o způsob financování, ale zmíníme ho zde také.

2.2 Hospodaření příspěvkové organizace

Výčet prostředků, se kterými může příspěvková organizace hospodařit je upravován v **§53 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb.** Rozpočet příspěvkové organizace je schvalovaný zřizovatelem této organizace. V případě územně samosprávných celků pojednává o hospodaření příspěvkové organizace **§ 28 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb.**

„(1) Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými hlavní činností a s peněžními prostředky přijatými ze státního rozpočtu pouze v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem. Dále příspěvková organizace hospodaří s prostředky svých fondů, s prostředky získanými jinou činností, s peněžními dary od fyzických a právnických osob, s peněžními prostředky poskytnutými ze zahraničí a s peněžními prostředky poskytnutými z rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů, včetně prostředků poskytnutých České republice z rozpočtu Evropské unie, z finančních mechanismů a přijatých příspěvkovými organizacemi z Národního fondu. Hlavní činností je činnost vymezená zřizovateli příspěvkové organizace zvláštním zákonem a vykonávána příspěvkovou organizací. V případě příspěvkové organizace zřízené zvláštním zákonem je hlavní činností činnost vymezená zvláštním zákonem.“⁴³

„(4) Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžními dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí.“⁴⁴

Hospodaření příspěvkové organizace je řízeno jejím rozpočtem. Tento rozpočet musí být vyrovnaný a z tohoto důvodu dostává od zřizovatele příspěvek na provoz, který vykrývá rozdíl mezi náklady a výnosy. Rozpočet příspěvkové organizace je tvořen pouze z nákladů a výnosů, které souvisí s poskytováním služeb, které jsou předmětem její hlavní činnosti. Příspěvková organizace je ze zákona povinna dbát na tom, aby plnila jí určené úkoly co nejehospodárnějším způsobem. Peněžní prostředky, kterými disponuje mohou být využity pouze pro účely, na které byli určeny. Většinou se tyto prostředky využívají na krytí nezbytných potřeb, opatření, které se zakládají na právních předpisech a na opatření nutných k zabezpečení plynulého chodu organizace. V případě, že se v průběhu roku použije rezervní fond organizace nebo peněžních prostředků poskytnutých ze zahraničí, musí se tato skutečnost vždy rozpočtovat. Příspěvková organizace si musí počínat tak, aby byla schopna uhradit své závazky za daný rok, ale zároveň nepřekročila rozpočet pro tento rok. V případě, zhoršeného hospodářského výsledku je organizace povinna učinit taková opatření, která by zajistila jeho vyrovnaní. Zhoršený hospodářský výsledek nastane, pokud jsou náklady nečekaně vyšší, než bylo původně očekáváno.

⁴³ Z. č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů

⁴⁴ Z.č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

2.2.1 Vedlejší činnost

Příspěvkové organizace mohou, pokud jim k tomu zřizovatel dá dovolení, vedle své hlavní činnosti vykonávat i vedlejší činnost. Tato činnost je předmětem daně. Výdělek je využíván na výkon činnosti hlavní v případě, že zřizovatel neudělí výjimku. Díky vedlejší činnosti může příspěvková organizace dosáhnout zlepšeného hospodářského výsledku, což znamená, že dosáhne zisku. Vedlejší činnost by měla souviset s výkonem činnosti hlavní a nesmí být v rozporu s jejím hlavním účelem. Hlavní činnost musí být vždy upřednostňována před vedlejší činností. Příspěvková organizace je ze zákona povinna sledovat vedlejší činnost odděleně od hlavní činnosti. Cílem vedlejší činnosti je kromě zisku i vhodnější využívání personálu a prostředků příspěvkové organizace.

Zřizovatel určuje podmínky pro příspěvkovou organizaci ve zřizovací listině. Většinou se jedná o podmínku, aby výkon vedlejší činnosti nebyl ztrátový. V případě by byla vedlejší činnost prodělečná delší dobu, měl by zřizovatel uvažovat nad tím, zda výkonem vedlejší činnosti nedochází k neúčelovému a neekonomickému využívání veřejných prostředků a zda by nebylo nejvhodnější vedlejší činnost zrušit. Státní příspěvková organizace mají tuto skutečnost nařízenou zákonem. V případě příspěvkových organizací územně samosprávných celků zákon neukládá stejnou povinnost, ale je předpokládáno, že by měla vytvářet zisk.⁴⁵

2.2.2 Hospodářský výsledek

Výsledek hospodaření organizace je určován jako výsledek hospodaření z hlavní činnosti a zdaněný výsledek hospodaření z vedlejší činnosti. V případě zhoršeného hospodářského výsledku je možné tuto ztrátu uhradit z rezervního fondu nebo v případě, že organizace nedisponuje dostatečnými prostředky, z rozpočtu zřizovatele. V poslední řadě může příspěvková organizace uhradit ztrátu odvodem z provozu. Příspěvková organizace je povinna uhradit ztrátu do konce následujícího rozpočtového roku. V případě, že organizace a ani zřizovatel nebudou schopny uhradit ztrátu žádným možným způsobem, zřizovatel zruší organizace do konce roku následujícího po roce, ve kterém měla být uhrazena ztráta.⁴⁶

⁴⁵ MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla; TĚGL, Petr. Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací územního samosprávného celku 2011. 2. akt. vyd. Olomouc: ANAG, 2011, ISBN 978-80-7263-664-8, str. 57-73 s

⁴⁶ Z.č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

2.2.3 Kontrola Hospodaření příspěvkové organizace

Za kontrolu řádného plnění úkolů příspěvkových organizací územně samosprávných celků je odpovědný zřizovatel, to znamená buďto kraj nebo obec. Základní dokument pro určení formy kontroly je zřizovací listina, kterou, jak jsem si již řekli, vydává zastupitelstvo. V případě, že zřizovací listina neupravuje formu kontroly, musí zastupitelstvo s ohledem na obsah zřizovací listiny danou situaci upravit vnitřním předpisem příspěvkové organizace. Kontrola hospodaření je ze zákona prováděna. Každý člen zastupitelstva, které zřídilo příspěvkovou organizaci má oprávnění ke zvláštní formě kontroly a to takové, že může vznášet dotazy, podněty a připomínky směrem k řediteli příspěvkové organizace, který musí poskytnout písemnou odpověď ve lhůtě 30 dnů. V případě finanční kontroly obec vykonává kontrolu hospodaření organizace s veřejnými prostředky. Proces provádění finanční kontroly je upravován **zákonem č. 320/2001 Sb. Zákon o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).**⁴⁷

⁴⁷ JANEČEK, Jan. Kontrola hospodaření příspěvkové organizace. *Moderní obec*, 2008, Praha: Economia, a.s., ISSN 1211-0507. 2008., str. 55

3 Neziskový sektor

Národní hospodářství státu lze rozdělit na neziskový (netržní) a ziskový (tržní) sektor. Na rozdíl od ziskového sektoru, neziskový sektor nevykonává svou činnost za účelem dosáhnutí zisku. Neziskový sektor vykonává svou činnost za účelem uspokojování potřeb lidí. Subjekty neziskového sektoru však mohou vytvářet zisk, který může být využit pro jeho rozvoj nebo na hlavní činnost. Subjekty neziskového sektoru jsou samostatně fungující a řídí se podle interních předpisů. V neziskovém sektoru je typické, že statky a služby, které jsou poskytovány se rozdělují podle potřeby, a ne podle tržní potřeby. Další charakteristika neziskového sektoru je ta, že není možno vyloučit nikoho ze spotřeby těchto statků a služeb (zdravotní péče je poskytnuta všem, policie chrání každého, vzdělání je poskytováno všem, veřejné osvětlení slouží všem) a občanům jsou poskytovány bez přímé protihodnoty. Neziskový sektor pokrývá potřeby jako je například rozvoj duchovních hodnot, ochrana životního prostředí, tradic nebo kulturních památek, rozvoj vědy, vzdělání a tělovýchovy, výkon státní správy, ochrana státu nebo ochrana lidských práv a lidských hodnot. Neziskový sektor se dělí na soukromý neziskový sektor a veřejný neziskový sektor.⁴⁸

Součástí neziskového sektoru jsou neziskové organizace. Neziskové organizace lze charakterizovat jako organizace, jejichž primární účel není podnikání, ale provozování činnosti ve prospěch zřizovatele, což může být, jak stát nebo obce a kraje, tak i určitá společnost nebo skupina lidí. U neziskových organizací se primárně hledí na konečný výsledek její činnosti, a ne na zisk. Neziskové organizace však mohou generovat zisk. Přesnou definici neziskové organizace nebo neziskového sektoru však v našem právu neexistuje. Neziskové organizace jsou Českým statistickým úřadem vedeny v seznamu ekonomických subjektů. Mezi neziskové organizace však nepatří obchodní společnosti nebo družstva, přesto, že jejich hlavní účel není podnikání.⁴⁹

⁴⁸ Ziskový a neziskový sektor. *CEED* [online]. CEED, 2021 [cit. 2022-03-2]. Dostupné z: http://www.ceed.cz/podnikani/14_ziskovy_a_neziskovy_sektor.htm

⁴⁹ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace* 11. vydání, Olomouc: Anag, spol. s.r.o., 2011, ISBN 978-80-7263-675-4, str.9

3.1 Historie neziskového sektoru v ČR

Náznaky určitých neziskových organizací můžeme pozorovat už ve 13. století, kdy začali vznikat cechy. Účel cechů nebyl zisk, ale sjednocení osob vykonávající určité řemeslo, za účelem hájení zájmů těchto řemeslníků. Mimo cechy fungovali na území Česka i církevní neziskové organizace, které se zaměřovali na duchovní vzdělávání a péči o sirotky, staré, chudé a nemocné. V 19. století na území České republiky působilo před deset tisíc různých spolků, které poskytovali služby vzdělávání, vydávání knih, kultury a podobně. V tomto století taky pomalu vznikaly odbory. Se vznikem samostatného státu vzniklo i prostředí pro vznik dobrovolných spolků. Je nutné dodat, že prostředí neziskového sektoru vznikalo intenzivně již za dob habsburské monarchie. Neziskové organizace se zřizovali podle spolkového práva a jejich organizační formy byly různé. Organizace mohli být soukromé nebo obecní, národnostní nebo třeba náboženské. Struktura těchto dobrovolných spolků byla poměrně dobře propracovaná. Pobočky dané organizace byly jednotlivě členěny od místních poboček, okresních a zemských poboček až po celonárodní ústředí. V meziválečném období se věnovala poměrně velká část dobrovolných spolků věnovala poskytování sociální péče. Celkový podíl soukromých dobrovolných organizací na humanitární a sociální péči o mládež a o chudé byl okolo 26 %. V tomto odvětví působilo roku 1931 na našem území celkem 5140 dobrovolných spolků a 1450 ústavů. Dále na našem území šli do popředí i různé zájmové spolky jako jsou například pěvecké spolky (Hlahol) nebo tělovýchovné (Sokol). Vznikali i spolky pro ochranu přírody a kultivaci prostředí měst. Ve třicátých letech bylo ve svazu okrašlovacích spolků okolo 400 organizací věnující se této činnosti.

Za dob protektorátu došlo k pozastavení vývoje neziskového sektoru. Tato doba přinesla značná omezení působení neziskových organizací nebo některé dokonce rušila. Byla prováděna přísná kontrola nad činností neziskového sektoru. Docházelo k rušení vědeckých, osvětových, kulturních a humanitárních organizací. Dále docházelo k rušení politických stran a v roce 1939 kdy došlo k uzavření vysokých škol došlo i k zákazu studentských organizací. Cíl byl existence jedné organizace v každém odvětví společenského života.

V období po druhé světové válce se dostávala k moci socialistická strana. Došlo k obnovování dobrovolných spolků a jiných soukromých organizací, ústavů a institucí. K této skutečnosti vedlo sociální smýšlení národa. V roce 1945 došlo k omezení svobody sdružování

prezidentem republiky Eduardem Benešem, který vydal dekret. Byly zrušeny opatření z dob protektorátu, které zapříčiňovali zrušení některých spolků, ale neumožnil obnovu těm spolkům, jejichž počínání bylo v neshodě s politikou státu. Došlo ke sdružení stran v Národní frontě, což byla vláda stran. V roce 1948 došlo k omezení sdružování občanů. Občané se mohli sdružovat jen v rámci masových organizací, které byly řízeny centrálně. V roce 1953 byly zrušeny, až na jednu výjimku, nadace. Během 60. let docházelo k uvolňování omezení. Začali vznikat politické organizace, své aktivity rozvinul i soukromý neziskový sektor a občani začali mít zájem o veřejné záležitosti. Toto období uvolňování bylo zastaveno až vtrhnutím armád Varšavské smlouvy. Nastalo období normalizace, během kterého došlo k útlumu spolkové aktivity. Tento útlum trval celou dobu do roku 1989. Po sametové revoluci bylo, zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, opět povoleno svobodné sdružování občanů. V době po sametové revoluci však nedošlo k přílišnému vývoji neziskového sektoru. Neziskový sektor byl málo podporován státem a došlo ke zhoršení spolupráce mezi neziskovým sektorem a státem.⁵⁰

3.2 Legislativní úprava neziskového sektoru

Na počátku roku 2014 nastaly v neziskovém sektoru změny. Změny přinesl **zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník**, který upravoval soukromé neziskové organizace. S tímto zákonem se zavedla i nová forma neziskových organizací: ústavy. Ústavy nahradily obecně prospěšné společnosti a zákon č. 248/1995 Sb. **Zákon o obecně prospěšných společnostech** byl také zrušen. Je nutné připomenout, že obecně prospěšné společnosti nezanikly, ale nadále není možnost je vytvořit. Došlo ke zrušení zákona č. 227/1997 Sb. **Zákon o nadacích a nadačních fondech**. Nadace a nadační fondy se tak staly součástí fundací. **Zákon č. 83/1990 Sb. Zákon o sdružování občanů** byl také zrušen a vznikly takzvané spolky. Neziskové organizace mimo občanský zákoník dále upravují zákony:

1. Zákon č. 90/2013 Sb., o obchodních korporacích
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti
3. Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích
4. Zákon č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech⁵¹

⁵⁰ Historie neziskových organizací. *Adoc* [online]. [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: <https://adoc.pub/3-historie-neziskoveho-sektoru-v-letech.html>

⁵¹ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. V Praze: c, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9

3.3 Typy neziskových organizací

V následující části se podrobněji podíváme na jednotlivé typy neziskových organizací. Povíme si, jak vznikají, jaký je jejich účel a popíšeme si jejich orgány.

3.3.1 Ústavy

Jedná se o typ neziskové organizace, která provádí svou činnost pro společenský a hospodářského užitek. Při této činnosti využívá svůj majetek. Služby a statky poskytované ústavem by měli být za splnění stanovených podmínek všem stejně dostupné. Vzniká dnem zápisu do veřejné rejstříku a je zřizován listinou. Je upravován v **Novém občanském zákoníku** v § 402 - § 418. Statutární orgán v ústavu je ředitel. Další orgán ústavu je správní rada. Ředitel nemůže být členem správní rady. Ústavy musí vydávat výroční zprávy. Vnitřní organizace ústavu je upravována statutem.⁵²

3.3.2 Obecně prospěšné společnosti

V současné době není možné vytvořit novou Obecně prospěšnou společnost, protože byl v roce zakázán **zákon č. 248/1995 Sb. Zákon o obecně prospěšných společnostech**. Obecně prospěšné společnosti, které byly zřízeny před zrušením tohoto zákona a nepřeměnily se na nadace, nadační fondy nebo ústavy však stále fungují. Stejně jako v případě ústavu je v obecně prospěšné společnosti statutární orgán ředitel. Další orgány jsou správní rada a dozorčí rada.⁵³

3.3.3 Fundace

Jedná se o typ neziskové organizace založenou pro trvalou službu pro společenský nebo hospodářský užitek. Fundace mohou v rámci své vedlejší činnosti podnikat, výnos však může sloužit hlavní činnosti fundací. Jsou upravovány v **Novém občanském zákoníku** v §303 - § 401. Existují 2 typy fundací, nadace a nadační fondy. Nadace jsou zřizovány Nadační listinou, která musí mít charakter veřejné listiny a vznikají dnem zápisu do veřejného rejstříku. Vnitřní organizaci nadace upravuje její statut. Nadace musí vydávat výroční zprávu. Mezi orgány

⁵² z. č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník,

⁵³ z. č. 248/1995 Sb. Zákon o obecně prospěšných společnostech.

nadace patří správní rada, dozorčí rada a v případě, že dozorčí rada není zřízena, zastupuje její činnost revizor. Dozorčí rada je zřizována v případě, že je její kapitál 5000000 Kč. Nadace je může být přeměněna na nadační fond, spojit se s jinou nadací nebo být zrušena v případě, že dosáhne svého účelu. Nadační fond je na rozdíl od nadace snazší na spravování, založení a administrativu a nemusí disponovat nadačním kapitálem. Nadační fond také na rozdíl od nadace nemusí mít trvalou povahu.⁵⁴

3.3.4 Spolky

Spolek je společenství fyzických a právnických osob, který je zakládán k prosazování společného zájmu. Pro vznik spolku je potřeba nejméně tři osob. Jedná se o nejvíce rozšířenou formu neziskové organizace. Účast ve spolcích je dobrovolná a nesmí být nikomu bráněno ze spolku odejít. Spolky jsou zakotveny v Občanském zákoníku. Konkrétněji v § 214 - §302. Jsou založeny dnem zápisu do veřejného rejstříku. Podmínky členství ve spolku určují stanovy. Spolek může zaniknout zrušením, rozdělením, likvidací nebo spojením s jinými spolky.⁵⁵

3.3.5 Politické strany a politická hnutí

Tato nezisková organizace slouží pro účast občanů v politickém dění. Politické strany a hnutí musí být pro vznik registrované. Návrh pro registraci je podáván na Ministerstvo vnitra, který v případě, že vyhoví vzniku, zapíše politickou stranu nebo hnutí do rejstříku stran a hnutí. Návrh na registraci vyžaduje tříčlenný výbor tvořený občany České republiky starších 18 let, petici s minimálně jedním tisícem hlasů a stanovy. Politické strany a hnutí jsou upravovány zákonem č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutí.⁵⁶

3.3.6 Veřejné výzkumné instituce

Jedná se o typ právní formy, jejich hlavní předmět činnosti je výzkum. Orgány veřejných výzkumných institucí jsou ředitel, rada instituce a dozorčí rada. Rada instituce se skládá z předsedy a ostatních členů rady. Je upravována **zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích**. Mohou být zřízeny buďto ministerstvem nebo Akademií věd České republiky nebo územně samosprávné celky. Hospodaření výzkumných institucí se podobá

⁵⁴ z. č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník,

⁵⁵ z. č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník,

⁵⁶ Z. č. 424/1991 Sb. Zákon o sdružování v politických stranách a politických hnutí

hospodaření příspěvkových organizací. Nejvíce institucí zřídila Akademie věd České republiky, která zřídila více než 50 vědeckých výzkumných institucí.⁵⁷

3.3.7 Školské právnické osoby

Školské právnické osoby zřizované ministerstvem, územně samosprávnými celky nebo fyzickou či právnickou osobou. Hlavní činností těchto neziskových organizací je poskytování vzdělávání a školských služeb. Školské právnické osoby mohou mít více zřizovatelů. Školská právnická osoba má dva orgány. Jedná se o ředitele a školskou radu. Je založena zřizovací listinou a vzniká dnem zapsání do rejstříku školských právnických osob. Je upravována **zákonem č 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)**. Konkrétněji v § 124 - § 132.⁵⁸

3.3.8 Náboženské společnosti a registrované církve

Církve a náboženské společnosti mohou vznikat na základě **zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech**. Jedná se o dobrovolné sdružení osob, které má vlastní organizaci, vnitřní předpisy a strukturu, za účelem projevovalím víry. V České republice máme svobodu vyznání a nikomu není odpíráno být členem církve nebo náboženské společnosti. Tyto neziskové organizace mohou zakládat své vlastní právnické osoby. Pro vznik církve je nutné podat návrh Ministerstvu kultury České republiky. Návrh musí obsahovat základní charakteristiku církve nebo náboženské společnosti, zápis o založení církve nebo společnosti, podpis nejméně 300 zletilých občanů nebo cizinců s trvalým pobytem na území České republiky, základní dokument církve nebo náboženské společnosti. Tyto církve a náboženské společnosti však musí působit v mezích zákona, který zakazuje podněcování nenávisti, násilí a jiných nežádoucích činností. Mohou vykonávat zvláštní práva, které jim musí být přiznáno. Jedná se například o vyučování náboženství ve státních školách, konání obřadů nebo zřizování náboženských škol.⁵⁹

⁵⁷ Z. č. 341/2005 Sb. Zákon o veřejných výzkumných institucích.

⁵⁸ z. č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

⁵⁹ z. č. 3/2002 Sb. Zákon o svobodě náboženského vyznání a postavení církve a náboženských společností a o změně některých zákonů

3.3.9 Honební společenstva

Tato nezisková organizace je založena podle **zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti**. Členové tohoto společenstva jsou vlastníci honebních pozemků, jejichž společná výměra dosahuje alespoň 500 hektarů. Samostatně vykonává právo myslivosti nebo pronajímá honitbu k tomuto výkonu jinému subjektu. Honební společenstvo nemůže podnikat a je založeno na základě návrhu, ke kterému musí být doložen seznam vlastníků pozemku, na kterém vznikne honitba, mapový zákres pozemků a souhlasy vlastníků pozemků s členstvím v honebním společenství. Orgány honebního společenstva jsou honební starosta a valná hromada. V případě že je počet členů společenství větší než deset, je honební společenstvo povinno zřídit honební výbor.⁶⁰

3.4 Rozdělení neziskového sektoru

Neziskový sektor se dělí na veřejný neziskový sektor, soukromý neziskový sektor a domácí sektor. Podrobněji lze rozdělovat jednotlivé neziskové organizace. Ty je možné dělit podle právní formy na zájmová sdružení právnických osob, spolky, politické strany a politická hnutí, fundace, ústavy, veřejné školy, veřejné výzkumné instituce, registrované církve a náboženské společnosti, školské právnické osoby, obce a kraje, organizační složky státu, příspěvkové organizace a státní fondy. Dále je možné je dělit podle způsobu financování na příspěvkové organizace financované kompletně z veřejných rozpočtů, což jsou organizační složky státu nebo územně samosprávných celků. Financované z částečně z veřejných rozpočtů, což jsou příspěvkové organizace, financované z různých zdrojů jedná se například o dary nebo sbírky nebo financované z výsledku realizace svého poslání, což jsou například fundace. V poslední řadě se u neziskových organizací rozlišuje, kdo je jejich vlastník, zda se jedná o vládní nebo nevládní neziskové organizace.⁶¹

⁶⁰ Z. č. 449/2001 Sb. Zákon o myslivosti

⁶¹ Z. č. 586/1992 Sb. Zákon o daních z příjmů

3.4.1 Veřejný sektor

Veřejný neziskový sektor je financován z veřejných rozpočtů. Slouží k poskytování potřebných služeb obyvatelům ze strany státu. Tyto služby jsou poskytnuty i bez přímého protiplnění. Subjekty, které najdeme ve veřejném neziskovém sektoru jsou příspěvkové organizace.

3.4.2 Soukromý sektor

Posláním neziskového soukromého sektoru je stejně jako v případě veřejného neziskového sektoru dosahovat nějaké prospěšné činnosti a není hlavním cílem dosažení zisku. Jedinou změnou je však skutečnost, že nejsou zakládány státem nebo územně samosprávným celkem, ale soukromými subjekty. Tyto subjekty také poskytují prostředky pro fungování organizace. Soukromý sektor je tvořen více druhy organizací. V soukromém sektoru můžeme narazit na spolky, což jsou sdružení občanů tvořené k veřejně prospěšným činnostem, církevní organizace, poskytující bohoslužby nebo různé charity apod. Další jsou fundace, které nahradili nadace a nadační fondy. Jde v podstatě o účelné sdružení majetku k danému veřejně prospěšnému účelu. V poslední řadě jsou to ústavy, které jsou na hranici mezi neziskovým a ziskovým sektorem. Ústavy jsou zakládány pro provozování činnosti společensky, ale i hospodářsky prospěšné.⁶²⁶³

3.5 Majetek

Forma používání a nabývání majetku se v neziskovém sektoru liší v závislosti na formě neziskové organizaci. Každý subjekt neziskového sektoru je vázán vlastnickým vztahem k majetku, který vlastní nebo majetku, který mu byl zřizovatelem svěřen. Z těchto vztahů se odvíjí právo dále tento majetek pronajímat, zhodnocovat, ale i povinnost majetek spravovat a udržovat jej. „*Vlastnictví k majetku je třeba zkoumat ve vztahu k odpisům (především daňovým) a výdajům spojeným s nakládáním s majetkem.*“⁶⁴ Majetky neziskového sektoru rozdělujeme

⁶² BOUKAL, Petr. Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe). V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9

⁶³ REKTOŘÍK, Jaroslav *Organizace neziskového sektoru*. 3. akt. vyd. Praha: EKOPRESS, 2010, ISBN 978-80-86929-54-5

⁶⁴ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace* 11. vydání, Olomouc: Anag, spol. s.r.o., 2011, ISBN 978-80-7263-675-4, str.67

podle typu do tří skupin. Jedná se o majetek České republiky, majetek územně samosprávných celků a majetek vlastní.⁶⁵

3.5.1 Majetek České republiky

Jedná se o majetek, který je využíván organizačními složkami státu a jimi zřízenými příspěvkovými organizacemi nebo jinými fyzickými a právnickými osobami. Podmínky a způsoby hospodaření s majetkem České republiky upravuje zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Tento majetek je využíván k:

1. Plnění funkcí organizační složky nebo příspěvkové organizace
2. K činnostem vykonávaným v souvislosti s výkonem těchto funkcí
3. Pro účely podnikání
4. K zajišťování veřejně prospěšné činnosti

Zákon ukládá, že v případě nabývání majetku smlouvou, musí mít tato smlouva písemnou formu. V případě, že se jedná o dar nemovité věci nebo je darována část majetku obchodní společnosti (kromě akciové), musí mít obdarovaný schválení Ministerstva financí. To proto, aby měl stát přehled. „*Hospodaření a nakládání s majetkem přísluší té organizační složce státu, která je účetní jednotkou a potřebuje jej k plnění funkcí státu nebo k plnění jiných úkolů v rámci své působnosti.*“⁶⁶ V případě nabývání majetku je sledován účel použití, aby vše bylo v souladu s činností organizační složky. K nabývání majetku úplatou je možné cenu sjednat do výše, která se rovná ocenění daného majetku na základě zvláštního předpisu. Organizační složky dále nemohou uzavírat smlouvy, při kterých je věc využívána po určitou dobu a do vlastnictví je převedena až následně. Organizační složky státu nebo příspěvkové organizace jimi zřízené hospodaří s majetkem státu a majetek, který získají svou činností náleží státu. Tento majetek musí být využíván hospodárně a účelně.⁶⁷

⁶⁵ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace 11. vydání, str.67

⁶⁶ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace 11. vydání, str.67

⁶⁷ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace 11. vydání, str 67-68

3.5.2 Majetek územně samosprávných celků

Část majetku byl převeden na obce podle zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí. Jednalo se převážně o pozemky. Další majetek získali obce na díky privatizaci. Jedná se o zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby. Obcí se tento zákon týkal tak, že na ně přešly technické služby, údržba zeleně nebo úklid veřejných prostranství. Kraje obdrželi na základě zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů, majetek, který sloužil k hospodaření státních příspěvkových organizací nebo organizační složky státu. Ze státních příspěvkových organizací se staly příspěvkové organizace kraje a na kraj přechází veškerá práva a povinnosti.

Územně samosprávné celky využívají svůj majetek k hospodaření, zabezpečení veřejně prospěšných činností a k plnění svých úkolů. Pro tyto účely zakládají, zřizují nebo mohou zřídit.

1. Zřídit organizační složky, bez právní subjektivity, jako svá
2. Zřídit příspěvkové organizace jako právnické osoby, které ve své činnosti zpravidla nevytvářejí zisk
3. Zakládat obchodní společnosti – akciové společnosti a společnosti s ručeným omezením
4. Zakládat obecně prospěšné společnosti podle zákona o obecně prospěšných společnostech
5. Zřídit školské právnické osoby podle školského zákona
6. Zřídit veřejné výzkumné instituce podle zákona o veřejných výzkumných institucích
7. Zřídit veřejná ústavní zdravotnická zařízení podle zákona o veřejných neziskových ústavních zdravotnických zařízeních
8. Účastnit se společenským podílem na činnostech jiných osob, opět jen a.s., s.r.o. nebo obecně prospěšných společností, na jejich činnosti se podílí svým majetkem⁶⁸

⁶⁸ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace 11. vydání, str.70-73

3.5.3 Vlastní majetek

Je zákonem jasně stanoveno, že státní příspěvkové organizace nemohou vlastnit svůj majetek, protože všechny majetek, který získají svou činností patří jejímu zřizovateli, tety státu. Příspěvkové organizace územně samosprávných celků získávají, až na výjimky, majetek pro svého zřizovatele. Zde si podrobněji vysvětlíme, jaké jsou vlastnické vztahy jednotlivých typů příspěvkových organizací⁶⁹

3.5.3.1 Organizační složky státu a jimi zřízené příspěvkové organizace

Tyto organizace hospodaří výlučně s majetkem státu a veškerý majetek, který získají svou činností, patří státu. I v případě majetku nabytého hospodářkou činností. Tato skutečnost je jasně stanovena zákonem.

3.5.3.2 Územní samosprávné celky

Mají možnost hospodařit s nepřevedeným státním majetkem. Pořízený majetek spadá do vlastnictví územně samosprávného celku, který s ním dále hospodaří a spravuje ho.

3.5.3.3 Příspěvkové organizace zřízené územně samosprávnými celky

Veškerý majetek získaný vlastní činností, i když hrazený vlastními zdroji příspěvkové organizace náleží jejímu zřizovateli. Vlastní majetek mohou získat, pokud to zřizovací listina umožňuje, pouze zákonně stanoveným způsobem a musí mít souhlas zřizovatele. Jedná se o bezúplatné převody, dary, dědictví nebo jiným způsobem, o kterém musí rozhodnout zřizovatel.

3.5.3.4 Ostatní neziskové organizace

Majetek získávají výlučně do svého vlastnictví podobně, jako je tomu u ostatních fyzických a právnických osob. Mohou využívat všech právních způsobů nabývání vlastnictví.⁷⁰

⁶⁹ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace 11. vydání, str 83

⁷⁰ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace 11. vydání, str 84

4 Příspěvková organizace 7. mateřská škola Mariánské Lázně

V této kapitole si budeme rozebírat konkrétní příspěvkovou organizaci Mateřskou školu Úšovice v Mariánských Lázních. Povíme si něco o její zřizovací listině a jejím zřizovateli. Dále se podíváme, co je předmětem hlavní a vedlejší činnosti této organizace. V posledních kapitolách se podíváme na financování, hospodaření a na rozpočet této příspěvkové organizace.

4.1 Informace o příspěvkové organizaci

Tato mateřská škola se nachází na adrese Skalníkova 518 v části města Úšovice, na jižním okraji města mariánské Lázně. Zřizovatel této mateřské školy je Městský úřad Mariánské Lázně. Identifikační číslo organizace je 70997586 a byla zřízena ke dni 1.1. 2003 na dobu neurčitou. 7. mateřská škola, Mariánské Lázně, Skalníkova 518, okres Cheb, jak je její celý název ve zřizovací listině je právním nástupcem stejnojmenné organizační složky obce. Celkově tuto mateřskou školu navštěvuje 93 dětí. Jedná se o moderně vypadající a vybavenou mateřskou školu, která prošla kompletní rekonstrukcí před deseti lety. V té době se jednalo o největší nízkoenergetickou dřevostavbu. Mateřská škola se rozprostírá v jednopodlažní monoblokové budově, kolem které je pěkná udržovaná zahrada. V budově mateřské školy je celkem šest tříd a dvě lehátkové místnosti, kuchyně, jídelna, sklady, technické zázemí, kanceláře personálu školky, prádelna, šatny a hygienická zázemí.

Ve školce pracuje celkem 18 zaměstnanců a statutární orgán tvoří paní ředitelka Yveta Kučerová. Ředitelka může jmenovat své nástupce a je odpovědná za řádné plnění předškolní přípravy, za odbornou a pedagogickou úroveň zaměstnanců předškolního zařízení a za efektivní využití svěřených prostředků. Ředitel je odpovědný za vytvoření podmínek pro školní inspekci a pro přijímání následných opatření. Provádí kontrolu výkonu práce zaměstnanců. Kompletní výčet pravomocí ředitele je vypsán v § 3 zákona č. 546/1990 Sb. **Zákon České národní rady o státní správě a samosprávě ve školství.**⁷¹⁷²

⁷¹ Z. č. 546/1990 Sb. Zákon České národní rady o státní správě a samosprávě ve školství

⁷² Zřizovací listina 7. mateřské školy, Mariánské Lázně

4.2 Činnost příspěvkové organizace

Mateřská škola vykonává pouze svou hlavní činnost a zřizovatel ji nedal povolení k vykonávání doplňkové činnosti (Příloha č. 2 zřizovací listiny). V náplni její hlavní činnosti je poskytování předškolní výchovy dětí a navazuje na výchovu dětí v rodině, se kterou zajišťují všestrannou péči o dítě ve věku od tří do šesti let v rámci polodenní péče. Školka pracuje podle vlastního vzdělávacího programu „Moje školka – barevná okénka“ a nabízí dva doplňkové programy (Zdravý člověk, Povídky) a zdarma nabízí pět kroužků (výtvarný, turistický, pohybový, pěvecký kroužek a jógu). Škola disponuje i asistentem pedagoga a je umožněno, aby bylo ve škole postaráno i o děti mentálně, smyslově nebo tělesně postižené. V rámci své činnosti zabezpečuje mateřská škola i stravování pro děti a pracovníků, a to díky jídelně, která je součástí předškolního zařízení. Školka nenabízí možnost stravování veřejnosti.⁷³⁷⁴

4.3 Hospodaření a financování příspěvkové organizace

V roce 2020 hospodařila organizace s celkovým majetkem 68 932 842 Kč. Z této částky tvořil drobná dlouhodobý hmotný majetek celkem 848 608 Kč. Školka provádí svou činnost za úplatu, která tvoří celkem 600 Kč na dítě na měsíc a 400 Kč měsíčně v případě, že je dítě umístěováno do školky na méně než 4 hodiny.⁷⁵⁷⁶

Celkové náklady příspěvkové organizace jsou pouze náklady na činnost a tyto náklady byly 11 128 301 Kč. Jedná se převážně o náklady spojené se spotřebou materiálu a energie, mzdové náklady a zákonné sociální pojištění. Podrobnější informace si uvedeme v tabulce.

⁷³ Z. č. 76/1978 Sb. Zákon České národní rady o školských zařízeních

⁷⁴ Zřizovací listina 7. mateřské školy, Mariánské Lázně

⁷⁵ Příloha příspěvkové organizace 7. mateřská škola Mariánské Lázně, Skalníkova 518 za období 2020.

⁷⁶ Směrnice ke stanovení výše úplaty za předškolní vzdělávání dítěte v mateřské škole -č.j. MŠÚ/103/2014

	Náklady na činnost	částka v Kč
1	Spotřeba materiálu	543 158,00 Kč
2	Spotřeba energie	455 295,00 Kč
3	Opravy a udržování	133 774,00 Kč
4	Cestovné	1 205,00 Kč
5	Ostatní služby	456 655,00 Kč
6	Mzdové náklady	6 792 830,00 Kč
7	Zákonné sociální pojištění	2 240 914,00 Kč
8	Jiné sociální pojištění	25 552,00 Kč
9	Zákonné sociální náklady	155 412,00 Kč
10	Odpisy dlouhodobého majetku	129 312,00 Kč
11	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	174 793,00 Kč
12	Ostatní náklady z činnosti	19 400,00 Kč
	Celkem	11 128 300,00 Kč

Tabulka 1: Tabulka celkových nákladů (zdroj: Výkaz zisků a ztráty 7. mateřská škola Mariánské Lázně za období 2020)

Výnosy organizace celkové dosáhli výše 11 134 953 Kč. Jedná se o výnosy z prodeje služeb, čerpání fondů a ostatní výnosy a celkem se jedná o 758 745 Kč jen z výnosů z činnosti. Další výnos přinesli úroky, ale jedná se jen o částku 1866 Kč. Vzhledem k tomu, že se jedná o příspěvkovou organizaci, která nevykonává vedlejší činnost, její zisk ze samostatné činnosti jen těžko pokryje celkové náklady. Organizace proto obdržela z transferů místních vládních institucí celkem 10 374 342 Kč. Tyto transfery obsahují například dotace, příspěvky, nenávratnou finanční pomoc aj. Podrobnější informace nebyli dostupné, ale lze předpokládat, že se z největší části jedná o příspěvek na provoz a různé dotace. Podrobnější informace si opět uvedeme v tabulce.

	Výnosy z činnosti	částka v Kč
1	Výnosy z prodeje služeb	664 002,00 Kč
2	Čerpání fondů	61 629,00 Kč
3	Ostatní výnosy z činnosti	33 114,00 Kč
	Finanční výnosy	
1	Úroky	1 866,00 Kč
	Výnosy z transferů	
1	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	10 374 342,00 Kč
	Celkem	11 134 953,00 Kč

Tabulka 2: Tabulka celkových výnosů (zdroj: Výkaz zisků a ztráty 7. mateřská škola Mariánské Lázně za období 2020)

Po odečtení nákladů od výnosů zjistíme, že celkový hospodářský výsledek příspěvkové organizace činní pouze 6653 Kč.

3.4.1 Fondy

Ve fondu kulturních a sociálních potřeb příspěvkové organizace byl počáteční stav k 1.1. celkem 164 582 Kč. Do tohoto fondu byl v roce 2020 stanovený základní příděl ve výši 133 958 Kč. Příspěvková organizace však z tohoto fondu čerpala pro zaměstnance celkem 83 300 Kč. Z této částky šlo celkem 4800 Kč na rekreaci, 4500 Kč na kulturu, tělovýchovu a sport, 15600 Kč na příspěvky na penzijní připojištění a 58400 Kč činila ostatní užití fondu. Na počátku roku 2021 byl tedy stav fondu 215 240 Kč.

Rezervní fond organizace byl k 1.1. 2020 celkem 1 378 985 Kč. Zlepšený hospodářský výsledek do fondu přičerpal dalších 69 583 Kč a nespotřebované dotace z rozpočtu Evropské unie poskytli dalších 315 665 Kč. Z fondu však bylo odčerpáno celkově 293 626 Kč. To znamená, že konečný stav rezervního fondu byl celkem 1470 606 Kč.

Fond investic příspěvkové organizace je celkem 677 586 Kč. Z tohoto fondu nebylo za zúčtovací období čerpáno nic. Tvorba fondu přinesla zisk 129 312 Kč z peněžních prostředků ve výši odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Odpis tohoto majetku je prováděn podle zřizovatele schváleného odpisového plánu.⁷⁷

⁷⁷ Příloha příspěvkové organizace 7. mateřská škola Mariánské Lázně, Skalníkova 518 za období 2020.

Závěr

Tato bakalářská práce nás má seznámit s fungováním a účelem příspěvkových organizací v České republice. V této bakalářské práci jsme se soustředili na seznámení čtenáře se způsobem vzniku a zániku organizací, jejich zřizovatele, kterým může být územně samosprávný celek nebo organizační složka státu, a prodiskutovali jsme si legislativu týkající se příspěvkových organizací. Ve druhé kapitole jsme čtenáře seznámili s financováním příspěvkových organizací, popsali jsme si jednotlivé fondy organizací a ukázali jsme si, co je to hospodářský výsledek a způsob kontroly hospodaření příspěvkových organizací. Ve třetí kapitole jsme si vysvětlili, co je to neziskový sektor a k čemu slouží. Popsali jsme si právní formy jednotlivých neziskových organizací a dělení neziskového sektoru na veřejný a soukromý neziskový sektor, legislativní úpravu tohoto sektoru a popsali jsme si způsob používání a nabývání majetku v neziskovém sektoru. V poslední kapitole jsme si vybrali příspěvkovou organizaci 7. mateřská škola Mariánské Lázně. O této organizaci jsme napsali základní informace, předmět její hlavní činnosti a popsali jsme si hospodaření této organizace a o jejích fondech.

Resumé

V této bakalářské práci se zaměřujeme na fungování příspěvkových organizací v České republice. Bakalářská práce je rozdělena celkem do čtyř kapitol. V první kapitole se zabýváme příspěvkovými organizacemi, jejich vzniku a zániku, zřizovateli a jejich dělení podle zřizovatele. V poslední části této kapitoly se zabýváme legislativou příspěvkových organizací. Ve druhé kapitole rozebíráme způsoby financování organizací. Dále řešíme hospodaření těchto organizací a způsob kontroly hospodaření. Ve třetí kapitole se zaměřujeme na neziskový sektor jako celek. Diskutujeme o dělení neziskového sektoru, jednotlivých typech neziskových organizací, majetku v neziskovém sektoru a jeho historii a legislativu. V poslední kapitole jsme si vybrali jednu konkrétní příspěvkovou organizaci. O této organizaci jsem si uvedli základní informace a předmět její činnosti, její hospodaření a fondy.

Summary

In this bachelor thesis we focus on the functioning of contributory organizations in the Czech Republic. The bachelor thesis is divided into a total of four chapters. In the first chapter we deal with contributory organizations, their establishment and termination, the founders and their dividing according to the founder. In the last part of this chapter we deal with the legislation of contributory organizations. In the second chapter we discuss the ways of financing organizations. We also deal with the management of these organizations and the method of control of management. In the third chapter we focus on the non-profit sector as a whole. We discuss about the dividing of the non-profit sector, individual types of non-profit organizations, assets in the non-profit sector and its history and legislation. In the last chapter, we chose one specific contributory organization. We have given basic information about this organization and the subject of its activities, its management and funds.

Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

1. BOUKAL, Petr. Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe). V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9
2. BOUKAL, Petr a Hana VÁVROVÁ. Ekonomika a financování neziskových organizací. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1293-8.
3. HAVLAN, Petr. *Majetek státu v platné právní úpravě*. 3. aktualizované. a podstatně dopl. vyd. Praha: Linde, 2010. ISBN 978-80-7201-796-6.
4. HENDRYCH, Dušan, Správní právo, 7. vydání, Praha: C.H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-049-2.
5. JANEČEK, Jan. Kontrola hospodaření příspěvkové organizace. *Moderní obec*, 2008, Praha: Economia, a.s., ISSN 1211-0507. 2008.
6. KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost. Praha: Grada Publishing, 2018. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3075-2.
7. MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla; TÉGL, Petr. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací územního samosprávného celku 2011*. 2. akt. vyd. Olomouc: ANAG, 2011, ISBN 978-80-7263-664-8,
8. MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace 11. vydání, Olomouc: Anag, spol. s.r.o., 2011, ISBN 978-80-7263-675-4,
9. MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, Danuše PROKŮPKOVÁ a Zdeněk MORÁVEK. Příspěvkové organizace Praha: ASPI, 2012. Meritum (ASPI), ISBN 978-80-7357-736-0.
10. PETEROVÁ, Helena. Finanční hospodaření územních samosprávných celků. Praha. Vydání páté: Institut pro veřejnou správu Praha, 2016. ISBN 978-80-86976-35-8.

11. REKTOŘÍK, Jaroslav *Organizace neziskového sektoru*. 3. akt. vyd. Praha: EKOPRESS, 2010, ISBN 978-80-86929-54-5
12. REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, ISBN 978-80-86929-25-5.
13. SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Abeceda účetnictví 2008: pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu*. Olomouc: ANAG, 2008-. ISBN 978-80-7263-457-6.
14. ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2017. Manažer. ISBN 978-80-271-0249-5.

Seznam internetových zdrojů

1. *Příspěvkové organizace* [online], poslední aktualizace 8. dubna 2019 v 19:09 [cit. 9. 3. 2022], Wikipedie. Dostupné z WWW: https://cs.wikipedia.org/wiki/P%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bvkov%C3%A1_organizace
2. Státní fondy. *Epravo.cz* [online]. Praha 1: EPRAVO.CZ, a.s, 2022 [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/statni-fondy-16092.html>
3. Ziskový a neziskový sektor. *CEED* [online]. CEED, 2021 [cit. 2022-03-2]. Dostupné z: http://www.ceed.cz/podnikani/14_ziskovy_a_neziskovy_sektor.htm
4. Historie neziskových organizací. *Adoc* [online]. [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: <https://adoc.pub/3-historie-neziskoveho-sektoru-v-letech.html>

Seznam použitých právních předpisů

1. Zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky
2. Zákon č. 129/2000 Sb. Zákon o krajích
3. Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích
4. Zákon č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
5. Zákon č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech
6. Zákon č. 219/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
7. Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník
8. Zákon č. 248/1995 Sb. Zákon o obecně prospěšných společnostech.
9. Zákon č. 424/1991 Sb. Zákon o sdružování v politických stranách a politických hnutích

10. Zákon č. 341/2005 Sb. Zákon o veřejných výzkumných institucích.
11. Zákon č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
12. Zákon č. 3/2002 Sb. Zákon o svobodě náboženského vyznání a postavení církve a náboženských společností a o změně některých zákonů
13. Zákon č. 449/2001 Sb. Zákon o myslivosti
14. Zákon č. 586/1992 Sb. Zákon o daních z příjmů
15. Zákon č. 546/1990 Sb. Zákon České národní rady o státní správě a samosprávě ve školství